

2. Орлова В. К., Кафка С. М. Бухгалтерський облік на підприємствах нафтогазової промисловості: навчальний посібник. / За ред. В. К. Орлової, С. М. Кафки. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2013. – 784с.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.

УДК 657.37

Починок Н. В.,

к.е.н., доцент, в. о. завідувача кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет

ЗНАЧЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Протягом останніх десятиліть наявність та важливість інформації про сталий розвиток суб'єктів господарювання: інвесторів, управління активами чи компаніями загалом, зазнали значного поступального розвитку, щоб досягти сьогоденної зрілості. На початку 90-х років сталий розвиток зводився до створення благодійних, так званих «етичних» фондів, метою яких була підтримка компаній, які позитивно впливають на суспільство, дискредитація компаній з негативним впливом, заохочення компаній провадити діяльність більш «етично» або «відповідально». Сьогодні ж дослідження сталого розвитку вказують на зв'язок зі значною частиною ринків капіталу. Чимало суб'єктів господарювання сьогодні систематично інтегрують його в оцінку можливостей та ризиків провадження діяльності, потенціалу повернення власних інвестицій.

Про усвідомлення суспільством наслідків безвідповідального ведення бізнесу (фінансові шахрайства, що спричинили банкрутства крупних компаній Enron і Tyco (США), внаслідок чого тисячі людей втратили робочі місця та мільярдні інвестиції в акції; фінансова криза 2008 року) свідчили відповідні зміни законодавства: затвердження Закону Сарбейнса Окслі, Акту Додда Франка та інших заходів, спрямованих на підвищення надійності звітності, підвищення прозорості та вдосконалення корпоративного управління. У Німеччині (під впливом подій, пов'язаних з катастрофою на Фукусіма) прийнято рішення про поетапну відмову від атомної енергетики до 2022 року та, відповідно, розширення використання альтернативних джерел енергії, спорудження необхідних ліній електропередачі. Усвідомлення міжнародною спільнотою невідкладності зміни клімату, а також ризиків, пов'язаних з

інвестиціями в активи з негативним впливом на навколишнє середовище, завершилося відмовою від вугільної енергетики, укладенням Паризької угоди про клімат (передбачає зобов'язання скоротити викиди вуглекислого газу в атмосферу, виділення 100 млрд доларів до 2020 року країнам, що розвиваються, на вирішення проблем екології). Не зважаючи на те, що відмова від основних соціальних та екологічних цінностей все ще має місце у світовій практиці, популярність та значимість досліджень з питань сталого розвитку продовжують зростати. Примітними прикладами є стабільні фінансові ініціативи зі сталого розвитку на європейському рівні, в тому числі постійне зростання ринку зелених облігацій.

Постійне покращення показників сталого розвитку компаній за останні роки є показником того, що світова економіка рухається в правильному напрямку. Що стосується охорони навколишнього середовища, праці та прав людини, то більш економне використання обмежених ресурсів, адекватне корпоративне управління, цінності, що лежать в основі сталого розвитку, мають все більший вплив на управлінські рішення серед великих компаній та на ринках капіталу. Навіть у країнах, де поточна політична доктрина щодо сталого розвитку залишається досить регресивною, імпульс продовжує розвиватися на місцевому рівні, в громадянському суспільстві та, нарешті, в економіці, що робить загальну тенденцію незворотною.

Капітал є ключовим важелем для фінансування комплексного сталого розвитку та підтримки тих компаній, які вже досягли успіху. Інвестори відіграють ключову роль у сталому розвитку суб'єктів господарювання, маючи й підтримку з боку державних інституцій. Сьогодні фінансування сталого розвитку слід розглядати як невід'ємну частину фідуціарних зобов'язань інвесторів та систематично інтегрувати в інвестиційний процес.

Стандарти та правила бухгалтерського обліку, які використовуються для оцінки фінансового стану та результатів діяльності компаній, є важливою частиною інформації, необхідної для прийняття інвестиційних рішень зовнішніми постачальниками капіталу. Стандарти здійснюють і значний вплив на компанії, що інвестують свої власні кошти або ж використовують боргові джерела фінансування інвестиційних ресурсів.

У контексті довгострокових інвестицій ведуться дебати про те, що новий стандарт бухгалтерського обліку МСФЗ (IFRS) 9 (набрав чинності з 1 січня 2018 року) щодо фінансових інструментів негативно вплине на такі інвестиції, особливо інструменти власного капіталу. Це має важливе значення для переходу до економіки сталого розвитку, оскільки необхідні великомасштабні довгострокові інвестиції, котрі мають складний довготривалий профіль ризику та окупності, разом із залученням боргових інвестицій.

Інформація про сталий розвиток все більше актуальна для рішень інвесторів, кредиторів та менеджерів. Інтеграція такої інформації є важливою для прийняття відповідних інвестиційних рішень. Не зважаючи на численні ініціативи світової спільноти щодо звітування про сталий розвиток (ЄС зробив значні кроки щодо нефінансової звітності, зокрема через Директиву про нефінансову звітність, яка змінила й Директиву про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств, що включає тепер й загальну інформацію про нефінансові аспекти: «інформація не повинна обмежуватися фінансовими аспектами бізнесу підприємства, а також повинен проводитись аналіз екологічних та соціальних аспектів виробничо-господарської діяльності, необхідних для розуміння розвитку, результативності або стану підприємства»), ціллю має бути конвергенція або інтеграція фінансової та нефінансової інформації або інформації про сталий розвиток, підтверджена незалежним аудиторським висновком. Інтегрована звітність дозволяє якісно підтримувати таку конвергенцію через інформацію, що взаємопов'язує фактори сталого розвитку зі стратегією компанії.

УДК 657

Примаченко О.Л.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана»

КЛАСИФІКАЦІЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ЦІЛЕЙ ОБЛІКУ ТА УПРАВЛІННЯ

При організації обліку та здійсненні ефективного управління нематеріальними активами як одним з ресурсів підприємства важливим етапом є їх класифікація за певними ознаками.

Оскільки система обліку будь-якого підприємства є регульованою та регламентується законодавчо-нормативною базою, варто зважати на відповідні норми діючих стандартів бухгалтерського обліку та звітності. МСБО 38 поділяє нематеріальні активи за такими ознаками: залежно від терміну експлуатації (нематеріальні активи з визначеним та нематеріальні активи з невизначеним строком корисної експлуатації); залежно від способу надходження на підприємство (окремо придбані нематеріальні активи; нематеріальні активи, придбані як частина об'єднання бізнесу; нематеріальні активи, придбані